yrlin proliitaariaar negedegtii — Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

≡ Buriaad-Mongoliin ≡

YNEN

K(b) namiin B-M. mozkoim ba B-M. resp. TK bolon yiledb. ebl- M. zebleliin ɵmenees ədər byri niitelegdene. 13 zilde garça baina.

1933 on Ogtiaabri 17

№236 (1093)

Zakika yne

Sara byriin 2 tək. 50 mɵngɵ 3 sariin 7 tək. 50 m. 6 sariin 15 tək. 12 sariin 30 tək. dugaar nezeediin yne 10 mɵngɵ

„YNENII“ KOROONII AADRIS
Центросоюзная, 19.
№№ телефонов: редактора-344, секретаря 323

...zəlgiin beledkeliin amagalan bişe baidaliigi darui usadkaka

...ad Mongol Moziin Namiin ... amagalan bişe baidaltai ...ubiskalta seremze mokoo- ...amiin zergede angiiin ta- ...arşa etegeedyyd şurgan ...a ɵɵsedɵɵ şyymzeleliigi ... baisanii daraa manai ...iligiin azakuin yndesen ...bolko mal azal bol zilees ...oşoo orozo baisan ba ene ...bol mɵnɵɵç kyrter yrgel- ... Namiin emkiiin amagalan ...idaltai baişan uçaraas kol- ...dta angiiin karça—niudar- ...na nojod şurgan orood, ...ɵsediingɵɵ koroto zyrişel- ...al azal deere gol bolgon ... baisan. Kerbee namiin ...l amagalan baidaltai bai- ...ee angiiiu seremze ba ɵɵ- ...yymzelel bol deede şatada ...san baibal bidener mal ...talaar iime gaşuun kende ... baika ygeisen.

...iis mal azaliigi kygzyyl- ...aar manai respyyblig do- ...nileed jikeken amagalan ...daltai bainamdi. Kerbee ...n tyryynde maliin ɵbəl- ...beledkeliigiç abaad kara- ...e bol byri jike amagalan ...eneeder bolzo baigaa bo- ...idal bol bykii moziin na- ...mkiiin gol çukala sanal ...anduulkiigi erizç baina.

...bykenii medeseer, manai ...lig bol koriood konogoos ...alaa ɵbəliin bairada ba ...ride oruulkaa baina şuu. ...l juu keleneb gekede: bi- ...ie bolzor kyrter maliin ...giin beledkeliigi gyiced ...dyyrgeed, ɵbəliin kytenii- ...eg təgəldər ugtaza josotoi

Ɵbəlzəlgiin beledkeliin ...yndesen calbari bol' aduu ...dulaakan ba kuurai sain ...gyiced kangaka keregtei ...Ene baidal bol ɵbəlzəl- ...beledkeliin ton tyryyşiin ...igo mɵn bolno.

...; gazar tariaalangiin ara- ...misariaadiin ... gtesen me- ...gazariin repoormoor ba- ...zooteeknigiin barilgiin ... gyicedkel iime baina. ...dulaalsan dalnuudiin ba- ...2,5 kubi tugalnuudiin du- ...ira 48 kubi koninii baira ...ubi moriidiin baira. 24,20 ...eriin dulaan baira 68 kubi ...eglebe. Gazariin refoor- ...zooteeknigiin barilga bol ...lig dotoroo kamta 56, ku- ...rese. Kerbee kolkooziin ...n fiirmiin talaar jabaza bai- ...arilgiin jabaciigi karabal ...dulaalsan dalnuudiin ba- ...1 kubi konidiin dulaan ...47,33 kubi tugalnuudiin ...baira 10,13 kubi ykeriin ...bairanuud 21,4 kubi gakain ...barilga 18,40 kubi dyyre- ...bykii respyyblig eotoroo ...13,3 kubi bolno.

...toonuud bol juu gereçelne ...Ene bol maliin dulaan ...barilga manai respyyblig ...gynzegei tasaldaltai bai- ...Ɵngɵrɵgçɵ ziliin gaşuun ...a bol odoo zilde surgaal ...doson ygei deerees mɵnɵɵ ...dabtagdakaar baidaltai bo- ...aina geze gerçelne. Ɵngɵ- ...zilde ɵbəlzəlgede muugaai ...esen ba ilangajaa malaa ... balraar kangasangyi uça- ...olonki aimaguud dotoroo ...kytenees gɵmtɵzɵ narai ...d keteikei oloor ykesen ...şuu. Gebe zuuraa odoo ...ilangajaa tugalnuudiin du- ...iriin barilga gazariin refoor- ...48 kubi ba KTF-iin talaar ...i dyyresen zigşyyritei bai- ... tuiliin jikeken ajuuliigi ...d jyylkeer zabdaza baina

...in dulaan bairiin barilgiin ...ieri iime aalikanaar jabasa- ...im barilgiin talaar tasalda- ...ilda kyrsenii şaltagaani juub ... kedəə niutagiin namiin, ...iin emkinyyd ba kolkooziin ...eninuud bol enyynde ɵɵsɵ- ...e sanal bodoliigi josoçolon ...gyi ɵbəlzəlgiin beledkelii- ...rtoniis josonii „eelzeende“ ...ɵɵ kytekede“ tabiza, ekin ...y n t a r i a a g a a ...a a z a a b a a d t i i g e e d ...ilgɵ beledkene beze geze ...zoldog baiba. Barilgiin kə- ...i jabuulagdaka kugacaa do- ...negeç kolkooz negeç KTF ... bairiin tukai ankaraza ba- ...ekilsen ygei sanaa amarkan ...cag ɵngɵrgɵbɵ.

...zuura niodnon, zilees koişo ...kyrter eldebiin „şaltagaa- ...barigdaza dusagdaagyi ma- ...airanuud tooloşogyi olon. ...arilganuud bol zarim gazarta mɵnɵɵç zilde barigdaza dyyrgeg- deke ygei uçaruud yzegdeze bai- na. Zişeelbel: Agiin aimagiin Sə- dɵntiin somonii Kaleeninii nere- mzete kolkooziin ɵngɵrɵgçɵ zilde barigdasan maliin dalnuud zarima- ni oroi y g e i baika ba zarima- ni yyde ba conko ygei baina. Tus kolkooziin tyryylegçe Budiin bol“ „barilgiin keregcel kaanaas abça dyyrgekebdi, barilgiin keregcel oldono ygei“ geze koişo tataza baina. Maliin bairriin yyde kiike de jamar jike modon keregtei gee- şeb? Koninii koto kuşakada kaga- da kulasa cabçaad keregleke bol- ko ygei geeşe juu? Bolongyi jaa- kab! Dotoriin arga zyil elsyylen kereglebel juuç byteeze bolno! Gancala enyynde yyskel zorig ba idebki kiçeel keregtei. Gebeç tus kolkooziin tyryylegçiin ene sabo- taaza jike gaikaltai bişe. Ɵɵrɵɵ cagaan bandiid bɵgɵɵd, tyynii tu- salagçanar bolko zabkooz ba fee- rmiigi daagça bol mɵn angiiin karşa etegeedyyd baina.

Basa nege zişee abaad yzebel; Selengiin aimagiin Tamçiin somo nii „Erdem“ arteel bol 2000 şa- kam tologoi malda dulaan baira barika geze jike barilgiin modo beledkesen aadla dal kotonuudii- gi barikiin orondo tere modo ty- liende kereglezе tyliseer duusaza baina. Enyynii ecesee tus arteeliin 2000 şakam tologoi maluud ɵbə- liin kyitende casan deere ɵbəlzə- kiin tuilda kyrçe baina. Baicaabal ɵngɵrɵgçɵ zilde tus arteeliigi syi- dken korolozo baitala butacokig- doson niudargan bajan Tədəb Dorziintenii kukiskalda esergyy bɵlɵgiin koroto ylegdel mɵnɵɵ kyrter eceslen kobkocokigdoson baina azai.

Enyyn deerees medekede angiiin daisan bol odoo yjede socialiis malazaliigi syidkekiin koroto zo- rilgoor imagtala ɵbəzəlgiin beled- keliigi ali bolkoor koişo tataza saad toromsog kiize „semeeken saapaar“ kədəlmərilezə baina suu. Ene daisanii taagtikiigi kədəɵgiin nam soveediin olonki emkinyyd oilgozo çadana ygei, Tedener bol şine baidal dotoroo kətəlbərilezə şineer kədəlmərilekə bişe karin kuuçan meetedtei çiregyyldeseer baina.

Maliin ɵbəlzəlgiin beledkeliin tasaldaiigi gancakan kədəɵgiin nam, soveedrin emkinyydiin ba kolkonziin pravleeninuudiin kai- karamza ba çadabarl ygei deerees bolbo gebel buruu bolko ygei azai. Enyynde aimagiin emkinyyd ba kamagiin tyryy Gazarkom tuiliin jikeer kariuucaka bolno.

Gazarkomiin kariuucalgata kə- dəlməriçəd komuniistanar bol ma- liin ɵbəlzəlgiin beledkeliin koi- noos bolşoviig joşoor temene ygei karin uridaki kətəlbəriiin zanşalaar kooson caarsan ba kancaliaariin biyrokraadiin kətəlbərieer niyde daldalaad suuna.

GTKA-giin barilgiin keltes bol ɵɵriingɵɵ kədəlməriigi josotoi sai- naar jabuulna ygei. Barilgiin ton komor matiriaalaar kədəɵdə duta- za baikada edener bol tyyniigi cag ddereni beledkeke tukai oroldo son ygei. Eldebiin soortiin tɵmɵ- rɵɵr barilgiigi gancakan təsəb 6,5%, kadaaca 4%, ba şil geke metiin çukala keregselyydeer 0%, kangagdasan baina. Gazariin re- foormiin barilgada ɵgtekɵ finaan ciin təsəb 77% ba KTF de 12,41% gyicedkegdeke baikaas baigutai, ede mɵngɵn zɵɵriilgi kədəɵdə kaişan geze kereg eze baisaniigiic medene ygei. Aimagiin barilgiin tasaguudiin kədəlmərini ton muu, zarim gazartaa angiiin daisan şu- rgaza orood barilgiin kədəlməriiigi ogtolon tasalduulsan baina. Gaz- arkomɵɵs kədəɵ garsan təlɵɵləg- çəd bol juuç kiine ygei, miin zai- gaad bucana.

Uçar iimede, mɵnɵɵ bolzo baigaa ceberlelge bol' gazarkomiin komuniistanar maliin ɵbəlzəlgiin təlɵɵ* ali zergeer temeceze baisaniigi şalgaza yzeke ba ene talaar eris kubilalta kiize tusalakani damzag ygei.

Kerbee bykii moziin emki ba bykii soveediin olon niite bolon kolkoozçon aradiin sanal bodol ene maliin ɵbəlzəlgiin amagalan bişe baidal teişe bolşoviig josoor kanduulagdabal, enyynii koino yildesen kojoor arbaad konogto maliin ɵbəlzəlgədə beledkliin talaar eris kubilalta kiike ba çadabal amzalta tuilakanç azag sezeg ygei. Enyynii tula arad niitiin idebki keçeel ba yyskel zorig kədəlgəzə, ɵbəlzəlgiigi oişooko tookogyi oportuniis yzel ba niudarganii sabotaazatai kair gam ygeigeer temeceke keregtei.

Olonki kolkoozuud dotoroo mal azaliin yrgeiziin brigaadiigi bekizyylze, tedeniigi ɵbəlzəlgiin beledkelde kanduulkiin orondo, karin enyyniigi elyy kədəlməriçə diin nɵɵcɵ meteer toolzo, tedeniigi alibaa azal kədəlməridə garagadag baina. Ene bol kolkooziin yiled beriiin tukai TK togtooliigi buza- gaigaar ebdeze zyriçesen jabadal bolno. Ene brigaadiigi cəmdəni ɵbəlzəlgiin beledkelde elsyylze, tedeniidunda socməriisɵɵ ba udaar nigçalga delgeryyleke keregte. Kolkooz feerme bykende maliin bairiin barilga kiike kədəlməiçəd ba darkaçuudiigi ene geseer tasa lan tomilaka ba dotoriin ressyyr- see elsyylen kereglekе tukai, asuudal keregtei, kolkooz bykende ɵbəlzəlgiin təlɵɵ kariuucaka tuskai kariuucalgata niuuruudiigi tomilon olko çukaja.

Mɵnɵɵ, gojo saikan boloson josonii dulaan baira barika geze cag ilegeeke cag bişe, karin bykii aduu maliin dulaalsan porostoi janziin dal kotoor kangaza ɵbəliin kyitenees kamagaalka tukai gol sanalaa tabika. ɵbəlzəlgədə beled- kekedee, mɵn tyynçelen ɵbəsɵ tezeel tukai martaza bolkogyi, kol kooziin feermenyydiigi ɵbəsə te- zeeleer tyryyçiin eelzeende kanga- ka ba kolkooz bykende tezeeliin balaanca zokioozo, niuur deere baisan ɵbəsɵ tezeel kyrke juu, ali ygei baibal tyyniigi bederze olko tukai oroldoko keregtei.

Ɵbəlzəlgədə sainaar beledkekiin zorilgoor kolkoozçon idebkiten, kədəɵ biçegçəd, KK RKI ba kom- somooliin kabaadalgataigaar ɵbəl- zəlgiin beledkeliigi niite deere şal- gan yzeke jabadaliigi emkidkeke mɵn tyynçelen mal azaliin brigaa- danuud bol ɵbəlzəlgədə ker zerge beledkesenee ɵɵsəd koorondoo karilsan şalgalsaka bolon bygede geşyydiin cuglaan deere feermiigi daagçad, zivootnovood ba briga- diirnuudaas ilerkei sonosozo dutuu dundaa ɵɵsediin şyymzeleleer ileryylze jabuud dunda zasaka keregtei.

Kerbee ede bykii çukala kemzee nyydiigi bejelyylze çadabal ɵbəl- zəlgiin beledkeliin amagalan bişe baidaliigi darui usadkaza çadakab- di.

Ɵmçətəndə oportuniis josoor kandaka jabadaliigi ugta zogsooko

Arban ailuudiin dunda niite nebterelgiin ulas təriin kədəlməriiigi erkilke josotoi

Tariaatuşaaigada sabotaaza emkidkegçediigi 61-deki zyileer keseeke

Manai Buriaad, Mongoliin kə- dəɵ azalda mɵnɵɵ deeree açagyi suuri ezelze baigaa ɵmçətə azal- tanii dunda, tariaakuriaalgiin ba ilangujaa tuşaalgiin talaar, kol- kooznuudiin dunda sanalaa tabi- sanaas baakanç dotuu ygei sana- laa ekin udaa namiin ba sovee diin emkinyyd ba tyyni geşyyd tus byridee tabika ujalgatai baisan, iigezeg namiin deede emkinyyd ba zasagiin gazar bideniigi keden udaa todorkoi togtool gaigaza ujalgalsan baina.

Ɵmçətə azaltanii dunda namiin ulas təriin nebterelgiin kədəlmə- riiigi ɵrgɵɵr erkileke josotoi bai- san negen faaktiigi abaza temdeg- leke bolbol, manai respyybligiin ulastaa ujalgata josoor tariaatu- şaaka tɵsɵbiin gurbanii negen ku- bi imagta ɵmçətə azaltanii seek- ter deere baina. Ene bol aikabtar jike kariuucalgatai kereg bolno şuu, enyyniigi kenç martaka joso- gyi, ədər byriingee bodoto azal kədəlməri deere sanaza onco azal ɵmçətənii dunda erkileke jabuul- ka somon toskonuudiin ba aimag rajoonuudiin namiin, soveediin ujalga baisan azai.

Niitiin çanartai bolko profsoj- uuziin emkinyyd ba tyynii geşyyd tusbyride—ilangujaa ɵmçətə azal- tanii dunda tərə bol osoroliin ba emkidkeliin kədəlməriiigi sainaar erkilen tabika ujalgatai baibaç, tere yyrgiigi jaabaç kangaltatai dyyrgeze baina gekiin ton argagyi, aliç aimagiin, somonii emkinyyd ɵɵsediin dergede niieed olon ky- çetei baibaç kədəlməri kilgyi ɵm- çətəniigi cegnekegyi oportuniis yzel bariza suuna.

Ulas təriin ba aza akuuin çanar- tai kampaaninuudiin amzalta bol, imagta ɵ g-n niite ɵmçətənii ba ulaan partizaanuudiin dunda niite nedterelgiin ba ulas təriiu oilguu laitiin kədəlməriiigi erkilsenees şiidkegdeze toilogdodog azai.

Ɵmçətə azaltanii ulastaa ujalga- ta ... tariaatuşaaka təsəbiin gyicedkel jamar bainab geze asuu bal? Burzagodtzernoogiin Ogtiaab- riin 10 nii ədər ɵgɵsɵn medee geer oroido 8,6 proceente tariaa- tuşaalgiin təsəb dyyrgegdesen zigşyyrtei too baika jyyme. Niu- dargaçuud ba şanga çadaltai katuu daalta abagçadiin tariaatuşaalgiin gyicedkel jərə baga—2% byriç ajuultai baruunii oportuniis yzel ceke barisan faakta todorko jyym.

Ene toonuud juu kelneb gebel? Aimag-rajoonii da somon-toskonii namiin ba soveediin emkinyyd bol katuu daalta abagça niudarga çuud şanga çadaltaniigi jamarç ar- çaltagyi daaitiiga, tariaatuşaalgiin tukai gargagdasan kədəlçəgyi kuu liin yndeseer tuşaalgakiigi zakiraza şabasan ygei, tedenertei ajadan eblerze suusoniiigi ilete gerçelene şuu.

Zarim aimaguudiin emkinyyd niudargaçuud ba lamanartai aja dan goiboldozo suudag namiin kədəɵgiin yyryyd ba soveednuu- diigi karaza baibaç kemzee abada gyi niuuriin karaza suudag teste çegyi kereg todorno (Orongo, Ky tylig g. m.)

Nəgəɵ talaasani, iime aikabtar sulaar tariaatuşaalgiin təsəbiiga gyicedkeke kereg bol-jikenki aima guud ba somonuud ɵmçətə azalt- iigi tookogyi, cegneke ygei mar tasaniigi gerçelne şuu, ɵmçiin azal tanii arba arban ailuudaar emkid- ken tedenii dunda nebterelgiin kə- dəlməriiigi kiikiigi ogto arcasan, kəbəlməri kiibeç imagta zakiraltiin josooı ɵngɵrgɵdɵg baina. Ene bol ɵmçətəni martakagyi gesen namiin zinkeni çugamiigi kazail- gasan kereg bolno azai. Zişeelbel: Alairiin aimagiin jikenki somo- nuudiin ɵmçətən bol tariaatuşaal giin təsəbiigi dyyrgelgyi cabataa- za kiize, şine urgaciin talkiigi ke- seeltegyi yrize, engiin naimaada zoriuulza baika jyyme.

Mɵn Selengiin aimagiin, Oron- giin somonii ba Kabanskiin rajoo- nii keden somonuudta ɵmçətən bol tariaaga kuriaaza ba tuşaaza ekilee edii, ekilebeg tyyniigi yri ze dyyrgeed, enyyn tukai gargag- dasan namiin ba zasagiin kədəlcə gyi kuuliigi ebdeed keseeltegyi demei z rgodoo suuka baina. Ni- udargaçuud-çanga çadaltan mɵn koroto sabotaaza kiize kuriaagda san tariaagi pooli deereni cokizo nəkəndə niuuka, cokiboç kaza kubiigiini soloomodoni orkiko metiin ton kuulida karça kubiskal da esergyy kereg yyskeze baina. Enyyniigi karaza baibaç proletaa- riiin zasagiin kuuli caaziin tuskai zyileer çangiin çanga zemede ka- baatuulka ygei, tedeneer ajadasan mete kuuli sakigçanar ba milis- nyyd respyybligiinç atagai aima- giinç prokyroor amarkan suuna Ene dokioo bol imagta ygeitener- nyydeer ba idibketeneer jamarç kədəlməri jabuulaa ygeigi gergele ne. Ɵmçətənii dunda erkileke na- miin çukala zaabariigi zigşyyrtii- geer kazailgasaniigi gerçelene şuu

Orongiin somonii soveediin ty- ryylegçe nək. Gelegiin ba Şeerge nii soveediin tyryylegçe nək. Kos triigiin gegçediin zəgəɵs ɵmçətə- nii dunda kədəlməri kiinemdi ge- ze amaaraa kelebeç, bodoto deere jamarç kədəlməri kiideggyi baina

Ɵmçətə azaltanii dunda kagas tariaani kuriaagdabaç, negeç bu- kal tariaan syrilegdeze cokigdol- gyi kebteze, tariaatuşaalgiin təsəb buzagaigaar tasalduulaad demei cabataaza kiize baisaniigi karaza baibaç, jamarç todorkoi kətəlbəri ɵgəzə kemzee abal ygei demei təlɵɵləgçə geegel geze zoliborizo jabadag Deede-Ydiin AGT-gii daa gça nək. Dimiitrijebees jamar yre garka geezeb? Buriaadiin TGK- iin geşyyn Mysijyylin bol ɵɵrɵɵ negez kilograam tariaatuşaal ygei mɵn ɵmçətəndə tuşaaka tariaa ygei geke meteer jariza angiin daisanii feermede usa jyylze suu- ag ba tyyni niyden dooro somso- veed ɵmçətənii dunda kətəlbəri ba tuslamza ɵgɵdɵg ygeigiini ka- raza baibaç jamarç kemzee abana gyi.

Iime buzagai josoor ɵmçətəndə kandaka jabadaliigi ogto orkiko, Nam bol kendeç ɵmçətəniigi ceg- nekegyi erke ɵgəsən ygei, ɵkəç ygei geze medeke josotoi. Ene cagaa ɵmçətənii dunda niite neb- terelgiin ba ulas təriin kədəlmə- riiigi ɵrgɵɵr erkilze, niudargaçuu- diin cabataaziigi kobkolzo, tariaa- uşaalgiin jabacada eres kubilalta dabaka aeregtei. Moskvaa kotiin soveediin damzaltiin ulaan tug ɵg təkə bolsonii tukai ba Kizaar koo rondiin məriicəəndə ɵmçətənii talaar erkimleke, erkim sain jaba- za baisan zarim negen ɵmçətənii zişee abkuulza, Maliitiin rajoonii ɵmçətənii biçegtli ba mɵn tyyn- de ɵgɵsɵn nək. Jioonoviin biçeg- tei taniluulza, erkim sain təsəbee gyicedkesen ɵmçətəniigi kolkooz- do tataka g. m. kədəlməri toiruul ka josotoi.

Ɵmçətənii təlɵɵ bykii nam nii- te deeree, tyynii geşyyd tusbyri- dee kariuucaka josotoi, ken biçii kanaarç cegnekegyi kereg yyskeg- çedte namiin ba syydiin talaar ka tuu kemzee abka ba ekiin udaa Gelegiin ba Kostriigiin kojoriigi keseeke keregtei. N—iin

Ɵmçətənii dundaki niudargaçuudiin sabotaaziigi tasalka keregtei

Alair. Şaakovskiin toskonii ɵm- çiin azaltan bol tariaatuşaalgiin ujalgata təsəbiigi sentiaabri sara dotoroo oroido 1 proceente gyi- cedkesen.

Tariaatuşaalgiigi emkidkekiin təlɵɵ tossoveed ba tyynii təlɵɵ ləgçəd jamarç opiratiivno kətəl bəriigi ɵmçətənii dunda erkilene gyi.

Ɵmçətə azaltai TGK-iin geşyyn nək. Mysifiilina gegçe mɵnɵɵ kyr ter negeç kilograam tariaa ulasta tuşaagaagyi, toskonii soveediin preziidiymiin suudal deere kelke dee „Çiçikoovskiin tasagiin ɵm- çətəndə talkangyi, ulastaa ujalga- ta josoor tuşaaka tariaanii təsəb gyicedkegdeke ton berke“ g. m. niudargaçuudiin yge jariba.

Tus tasagiin ɵmçətən bol şine urgaciin tariaagi toskonii sovee diin ba nutagiin namiin yyriin niyden dooro yrize baisaniigi niy də sokor mɵtɵ karaagyi, oportu niis yzel bariza suuba.

N.

Ɵmçətəniigi martaba

Kabaanskiin rajoonii, Şeergenii toskonii ɵmçətən tariaacokilgodo ba tuşaalgada ogto jaaralgyi suu- na. Tossoveediin tyryylegçe nək. Kostriigiin gegçe ɵmçətən dunda jamarç bodoto kədəlməri erkilene ygei kooson amaar kədəlməri kii- ke geze jariza suuka juma. Iige ze ɵmçətəniigi kətəlbərilɵɵ ygein aşaar ɵmçətənii tariaatuşaalgiin sentiaabriiin təsəb cəm tasaldaza ene sara dotor ɵmçətən negeç kilograam tariaa ulastaa tuşaaba gyi. Niudargaçuudta ɵgtəsən ka- tuu daabari mɵn dyyrgegdeegyi.

Niudargaçuudiin „surtal nebter gegçed“ bol toskonii kətəlbərileg çə emkinyydiin zygees katuu kariuu abalgyi ɵmçətənii tariaatu şaalgiin təsəb tasalduulka koroto kədəlməri jabuulza baina.

Ɵmçətəniigi emkidkeze niudar gaçuud ba tedenii aagentanuudta katuu kariuu ɵgəzə ulastaa ujal gata josoor tariaatuşaaka jabada liigi kurdabçalka bykii ɵmçətə nəɵr tariaatuşaalgiin təsəbiigi dyyrgyylke tus somonii namiin komsomooliin ba soveediin emki- nyydiin ujalga baina.

Laarno

Orongiin ɵmçətən tusalamzaç ba kətəlbəriçgyi

Selenge. Orongiin somon dotor ene ziliin tariaatuşaalgiin somonii təsəbte ɵmçətən bol şiidkekii ça nartai bolko jyme.

Tiigebeç tus somonii ɵmçətən mɵnɵɵ kyrter ulastaa ujalgata jo soor tariaatuşaaza ekilee ygei kə dələçəgyi tariaatuşaalgiin kuuliii- gi ebdeed zorgodoo zeme ygei suuna.

Ene buzagai baidaliin gol şalta gaaniin gebel, imagta tus somonii namiin ba soveediin zygees teden de tusalamza ba kətəlbəri ton du tuu kangaltagyi ɵgəsən deerees bolson azai.

Somsoveediin tyryylegçe nək. Gelegiin ba namiin yyriin sekre- taar nək. Bodonii gegçed ene bu zagai tasaldaliigi karaza baibaç tedenii dunda niite nebterelgiin kədəlməriiigi erkileze somonii ɵmçətəniigi niudargaçuudiin idka lgaas moltoloko kemzee abanagyi sokoildozo suuna.

Zarim negen ɵmçətən gebel — Irdeniiin Dabaa g. m. niudarga çuud şine urgaciin tariaagi yrize duusaad tariaatuşaalgiin təsəb gyi cedkeke berke geze cabotaaza gar gaza baika jyme.

Tere tula, iime sabotaaza garga za baisan ɵmçətəniigi tariaatuşaa lgiin kədələcəgyi kuuliiin 61 de- ki zyileer syydte ɵgəzə keseelge- ke josotoi.

N.

Tariaatuşaalgiin jabaca tukai 1933 onii ogtiaabriiin 15-nii medee

Aimaguud	Kamta gyiced. %	MTS-iin kolkoozn.	Bişe kolkoozn.	Ɵmzətən
		Gycedkes. %	Gyicedkes. %	Gyicedkes. %
Alair	24,1	13,7	36,0	29,2
Bookon	10,3	9,7	6,6	19,9
D Yde	12,3	17,1	16,3	2,4
M-Şiber	7,2	4,5	20,5	4,1
Kabaanska	30,0	48,5	30,7	13,9
Kiaagta	11,8	19,5	12,5	8,0
E-Bulagad	17,1	9,0	19,0	24,3
Selenge	28,1	32,1	28,0	22,3
Tynken	25,4	39,0	19,0	18,9
Bargazan	66,1	—	72,4	51,7
Kori	28,9	—	28,7	31,4
J.ruuna	84,4	—	100,3	52,1
Aga	45,1	—	46,3	35,8
Zakaamin	14,0	—	14,4	10,4
Baunta	—	—	—	—
K—Baigal	—	—	—	—
Kamta	19,2	16,0	23,4	12,8

Enyyn dotoroo: jaarica 23 pr. şeriice 17,9 pr. ovioos 15,4 ba bişe kyltyyr 17,1 pr.

Təsəbiigi gyicedkeed yrisenii foondo baiguulza ekilebe

Alairiin aimagiin Kytyligiin so- monii „Udaarnig“ geze arteel ta riaakuriaalgiigi sentiaabriiin ekieer ba tariaatuşaalgiin təsəbiigi 100 proc. ogtiaabriiin ekieer gyicedke ze 559 ceentnir tariaa ulastaa tu şaagaad.

Mɵnɵɵ bolkodo yrisenii strako- voi ba fyraazno foondonuudiigi baiguulza ekileed, urgaciin olztigi kubaaza ekilbe. Kolkoozçonii azal ta ədərtə 10 kilograam talkan kyr tekeer bagcaaltai baina. Tus kol- kooz bol 12 erkim udaarniguudaa emkidkeze negen brigaad bolgo- zo tariaakuriaalgiin ba cokilgiin talaar tasaldabaritai kolkooz bolko „Internacionaaliin“ arteelda socia liis bygsiiriin tusalamza yzyylkeer ilgebe.

Ene zişeegi bykii kolkooznuud kalan abka josotoi.

P.

Namiin TK bol əəriin-
gustiin 15-nii togtool do-
amiin Zyyn Sibiiriiin em-
nagalan bişe geze temdeg-
aina.
Z Sibiirte tokiooldoson
n bişe baidal bol manai
Buriaad-Mongoliin emkide
əərəə kabaadaka ba ilan
arim aimag rajoonuudiin
ceke tokiooldozo baisaniigi
.
in Tynkenii emkiiin syy-
n baidal bol, tus emkiiin
eree ba ilangajaa tyynii
kətəlbəri udaridalgiin ama-
işe baisaniigi cəm gerçe-
əi.
jabuulagdaza baigaa na-
nkiiin ceberlelge ba „Z.S.
a" soninii sentiaabriiin
in dugaarta tolilogdoson
nde angiiin daisad oroilzo
gesen biçeg bol, tus em-
ətəlbəriiin emkidel ygei,
lel ba əəsədəə şyymzele
ekeeree gederge tataza
ini ileçelze əgəbə. **Θəsə
ymzeleliigi „ailçan bişe,
yrgelziin baidal" bolgon
izmiin arcenaaliin yne-
kədələşəgyi ba yrgelziin
bolgoko josotoi (Korot-**

iiin Zyyn Sibiiriiin em-
aidal tukai" BK(b) N. TK-
gusta 15-nii togtool ba
roslaavskiin medeecel tu-
asan BK(b) Namiin Z.S.
ba Kiz. KK-iin togtool
Namiin Burmozkomiin IV
miin byridkeliigi aimagiin
enii cuglaan deere delgeren-
zəblən kelcekede, aima-
miin kətəlbəri ba emki
syymzelel ba əəsədəə
eliigi ynekeeree kangalta-
r delgeryylsen gol duta-
dni ilerçe garasan baina.
giin udaridaka gazaruud
ekeeree sokordon, udarida-
uucalgata kədəlməriçəniigi

Namiin ceberlelgiin komiisaar Tynkenii emkiiin amagalan bişe baidal ileryylegdezei*

tyyberilen abkadaa jamarç gol bodolgo ygegeerakandaza, dyyrgeitiigi kinaka asuudalda sanaagaa tabiaagyi, todorkoi ba opiratiiv udaridalgaar kangaagyi ba Tynkenii emkiiin kile deereki tuskai baidaliigi tooşoogoogyi baisan baina.

Namiin ceberlelgiin uridçalan byridkeliigi abça yzebel, tus emkiiin aikabtar jikeer buzagairsaniigi ceke ileryylsen baina. (ceberlelge əngərəgçədiin 36,5% angiiin karşa ba yzel sartnliin talaar korotoi yzelee kubilsan etegeedyyd baizai. Enyyn tukai namiin udaridaka gazarta angiiin karşa etegeedyydiin şurgan kudkaldaad baisan tukai zarim faaktanuudiigi abça biçebel: „Ulaan Tug" geze aimagiin soninii redaagtor Pitykoov Rinçen gegçe aikomiin tobçoonii geşyyn ba aikomiin sojol surtaliin tasagiigi daagça baisan, „Z.S. Praavda" soninii sentiaabriiin 2-iin dugaarta tolilogdoson „Tynkende angiiin daisad oroilzo baina" gesen biçegeer ileryylegden ynekeeree angiiin karşa etegeed baisani todorobo. Pitykoov bol əəriingəə niudargan azaldaa 1922, onoos 1929 on kyrter nege bujuu kojor batraaguudiigi yrgelze zaradag baisan. Tomokon niudargaçuud nojod, lamanar Kyndoojev, Bylgyytov, Cagaadain ba busadtai nigta kolbootoi baisaniini Tooriin somonii byke azalçan arad ba byke aimagiinç arad zon medeke Pitykoov bol 1929 ondo kolkoozdo orokojoo arcasanii tula namaas gargagdasan begəəd, kozomoni jamar negen argaar gederge namdaa batalagdasan baina, Mən Pitykov bol əəriingəə baigaa kolkoozdo şurgaad baisan angiiin daisadiigi ceberlen gargaka jabadalda jamarç tuslamza kyrgeegyi, kolkoozoo azakuin—emkidkelgiin ba ulas təriin talaar bekizyylkiin tələə temecee ygei gebel: tus kolkooziin sçetovood Maadain gegçe niudargan ba nojonii kybyyn, mən kolkooziin geşyyn begəəd „gadagça kədəlməriəər" garsan nereer somsoveediin sekritaar bolon şurgaad baisan Bylgyytov gegçe kaanta zasagiin yjede jikeken nojon jabasan niudargan ba naimaaça spiyklaantiin kybyyn gegçed baiza baina.

Pitykoov bol aikomiin sojol surtaliin tasagiigi daagça baikadaa aimag dotoroo Maarks-Leeninii kəmyyzyylgiin kədəlməriiigi tasalduulsan. Namiin ulas təriin bolbosoroliin tukai kooson toonuudiigi əgçə niyde daldalan baisan gebel: Aikomiin medeegeer 20 tukai ulas təriin surguulinuud ai mag dotoroo bii geze baikadani bodoto kereg deere şalgaad yze kede negeç surguuli ygei baina.

aimagiin sonin biçeg bol Pitykooviin kətəlbəriəər aimag dotorki azakuin ba ulas təriin baiguulalta tukai nam ba zasagiin zygees tabigdasan zorilgonuudiigi toiruulan niite aradiigi emkidken əəsədəə şyymzeleliigi ərgəər jabuulka zebseg bolzo çadaagyi.

Aikom bol Pitykooviigi redaagtor bolgosoniigoo syyleer, aikomiin sojol surtaliin tasagiigi erkilegçede enyynii uridatai namiin kandidaadaas Trockiizmiin tələə gargagdasan ba mən Doornodokinii komuniis deede surguuliaas gargagdasan zaluu Tankain Nima gegçiigi bolgoson baiba. Enyyn tukai namiin ceberlelgiin komiisaas sanalaa tabin ileçelterni aikom bol medeegyi mete baisan baina.

Tyynii syyleer Pitykooviigi redaagtoriin tuşaalaas gargaza, aikomiin tobçoonii geşyynees gargaka ba namaas kəəkə tukai şiid-keberiiin bolkodo, BK(b) Namiin aikomiin tobçoon bol dakinaa ulas təriin sokorlig baidal gargaza, AK iin tobçoonii geşyyn baisan, uridiin naimaaçanii kyy Gerşeeviç gegçiigi redaagtor bolgon tomilood baisaniini əgləədər aimagiin epebkitenii cuglaan deere Gerşeeviçiin tukai asuudal garça basa redaagtoriin albanaas çələəlsən baika juma.

Tus aimagiin socialiis baiguulaltiin yndesen tasag bolko aimagiin gazar tariaalangiin tasagiin udaridalga bol byke syyliin yjiste ton kangaltagyi baisan baina. Aimagiin gazariin tasagiigi daagça B. Bookov gegçe bol mən aimagiingaa bişe udaridagçadtai adli socialiis byridkeliigi ba dyyrgeltiin kinaltilgi erkim sainaar tabikiin tələə todorkoi opiratiiv udaridalgaar kangaza çadaka ça dabarigyi baiba.

Aim. GT bol, aimag dotorki azakuingaa gol salbari—malazaiigi bodoto kereg deeree opiratiivnoor udaridakiin orondo, karin oportuniizmiin şabarta unaza, tyyniigi martaza orkison baina. Maliin əbəlzəlgədə beledkeke kədəlməri ogtolon tasaldaa, maliin dulaan ba dulaalmal baira barikiin tula əgtəsən məngən zəərini kereglegdelgyi yldezei. Mən aimagiin gazariin tasag bol əmçiin azaltaniigi keregseeke ygei, tedeniigi udaridakagyi g. m. buzagai zyilyyd tooloşogyi olon baisan baina.

Zygeer BK(b) Namiin AK-iin tobçoon bol „Z. S. Praavdada" „Tynkenii aimagiin gazariin tasagta amagalan bişe" geze garsanii syyleer ba BK(b) Namiin Burmozkomiin itegemzeten bolon namiin ceberlelgiin komiisiin zygees deereki amagalan bişe baidaluudiini zaaza əgəsənii eceste uul baidalaa cəm ilergen Bookov gegçiigee tuşaalaasani gargaza, aim. GT iin udaridalga tukai viivod kiisen baina.

Mən aimagiin gegeereliin tasagiin baidal enyynees deere baikagyi kamag kədəlmərini buza gairan unasan baika. Enyynii bodoto baidal „kədəlməriiigi" ileçelen ceberlelgiin komiisa bol udaa daraani keleze əgənə.

Keniiç medeseer ede bykii zig şyyritei faaktanuud bol BK(b) Namiin AKK-iin sanaliigi erkebişe kurcadkan kemzee abkiin serimze əkə josotoi baisan. Ene bol uul aim. KK-de tokiooldoogyi. Uçar enyyn deerees baicaabal aimagiin kinaka komiis ton sulaar karaza çadakagyi ba mən aikomç əərəə angiiin sokorlig baidal gargaza baisani enyynde biçegdesen faaktanuudaas ileren ger çelegdene.

1933 onii mai sara kyrter aimagiin KK—KTJ iin tyryylegçiin orlogço ba gomodoliin tobçoogi daagça baisan Ongoin Daşa gegçe bol ynekeeree niudarganii kybyyn ba kolkooznuudiig angiiin daisad niudargaçuud, naimaaçan spikyliaantanuudaar buzagairuulka jabadalda şuud tuslamza kyrgeze baisan baika jum.

Aikomiin tobçoonii geşyyd Tylyyjev (AGK-iin tyryylegçe), Cedenii BK(b) Namiin AK-iin emkidken baiguulka tasagiigi daagça) edener bol, Zimçuugiin somonii „Leeninii Zam" kolkoozdo keden olon niudargaçuudiin şurgan orood syidkeze baisaniigi medeseer baibaç tyyniigi kozom ileryylegdeke kyrterni medeeceegyi duugai baisan baiba (əəsədəə tere kolkooziin geşyyd).

BK (b) Namiin aimagiin komiteediin gol udaridagça nək. Jaakovliva bol uul gynzegei tasaldaiunuudiin emki dotoroo bolzo baisaniigi medeze baibaç, tyyniigi oiriin cagaa usadkan zailuulkiin tələə byke namiingaa idebkiteniigi emkidken elsyylze çadaagyi enyynii tukai BK (b) N-iin Mozkomiin geşyyd Vişneevski ba Adaamçikova gegçedees eris duradkal əgtəsən baibaç, tyyniigi bejelyylze çadasangyi baina.

Nək. Jaakovliva bol, eldebiin zizeg zyilyyd deere selgeldeseer, əərəə bytekiin dolgin deere oroçood samarça jabana. Təsəbiin josoor kədəlməriləo, kyçejee zəbəər kubaaza, tedeneriigi byke kədəlməriəə anzaltataigaar gyicedkekiin tələə daiçalan elsyylkiin orondo, karin nək. Jaakovliva bol nomogodoko ba angiiin sokorlig baidal gargaza, tyygeeree bol ynekeeree bolşovig, udaridagça, aimagiin emkiiin kətələgçiin yyrgiigi kangaza çadasan ygei baina.

Mən nək. Jaakovliva bol əəriin gəə bodoto kədəlməridə keden ulas təriin çanartai alduunuudiigi kiisen baika enyynii faagtanuudaas ababal: AK iin tobçoon deere urid çalan zəbşəl ygeigeer, kerbee aavgustiin 7 kyrter əbəsə cabçalgaa dyyrgeegyi kolkooznuudiin cabçalangiiin gazariigi ondoo kolkooz ba emkinyydte əkə josotoi gesen ton baruu diregtiiviigi namiingaa emkinyydte gargasan baina. Ene meteer mal azaltai kolkooznuudiin cabçalangiin gazariigi kuriaan abka jabadal gargasan baina (Kiirenii kolkooziin 69 ga g. m.).

Nək Jaakovliva bol kargui zamiin baiguulaltada əəriingəə bejeer orolcozo baisan baibaç, Tynkenii traagta baiguulka jabadalda tokiooldoson tasaldaliigi namiin ceberlelgiin komiisiin ileryylter ai komiingoo tobçoonii zəbləən deere tuskai asuudal bolgon tabiza eris çangaar kelcesen uçar baigaagyi

(**Yrgezelelni 4 deki niuurta**)

Maliin əbəlzəlgədə beledkeke

Əngərəgçə ziliin alduugi dakin dabtakagyi

Gazarkomiin yyrte bolzo baigaa ceberlelge bol tendeki komuniistanariin əbəlzəlgiin tələə kerzerge temeceze baisaniigi şalgaza yzeke josotoi

GTAK barilgiin seegter kədəlməridəə kariuucalga ygei kandana

Əngərəgçə zilde maliin əbəlzəlgə bol manai erspyyblig dotoroo ton muugaar emkidkegdesen baina. Ene baidal bol olonki aimaguudta əbəliin cagaa aduu maluud ba ilangajaa narai maluud keden oloor ykeke jabadalda kyr gesen baina əngərəgçə ziliin ede alduu dutuunuud bol mənəə zilde ogto surgaal bolgogdoko josotoi baisan azai.

Gebeç odoo yjiin baidal deerees karakada maliin əbəlzəlgədə beledkeke jabadal imagta amagalan bişe baidaltai baina. Əngərəgçə ziliin alduu dutuunuud dakin dabtagdakaar bolzo baina.

Odoo ziliin koninii dulaan baira 21, ykeriin dulaalsan kotonuud 189, gakain dulaan bairanuud 15, tugaliin dulaan bairanuud 141, ykeriin dulaan bairanuud 151 kamta 517 dal kotonuud barigdaka gesen şine barilgiin təsəb bol kolkooziin tavaariin feermiin şugamaar araikan 13,37% gyicedkegdezei. Iigeze şine barilgiin təsəb ton muugaar gyicedkegdeze baikatai negen kamta kuuçan dal kotonuudiin zasabari ton sulaar jabaza baina.

Maliin bairiin barilgiigi iime muugaar jabuulza baikada socialiis mal azalda aikabtar jike ajuul jiryylze baina. Maliin əbəlzəlgiin tələə gazar tariaalangiin arkomaad kariuucalgaa medene geiçe juu? Bodoto baidaliin faagtanuud juu gereçelneb gekede Gazarkomiin kariuucalgata kədəlməriçəd bol jamarç kariuucalga ba kaikaramza ygeigeer kədəlməridəə kandadag baina şuu. Bur. Gazarkomiin barilgiin seegtor bol aimaguudta opiratiiv kətəlbəri əgenə ygei, kolkoozuudiin maliin dulaan bairiin barilga ali zerge jabaza baisan tukai juuç medene ygei.

Barilgiin keregselde gargaçalka məngən zeeri bol tus seegtoroor əşəə aavgusta sarada rajoon ba kolkoozuudta ilgegdesen baina. Ene bol ton oroitoson baina şuu. Barilgiin seegtor bol kolkoozuudiin maliin dulaan bairiin barilgada kereglegdeke barilgiin matiriaal keregselyydiigi cag bolzortoni olzo abka tukai sanalaa tabiaa ədii baisanii ecesee mənəə olonki kolkoozuud enyygeer dutaza barilgaa saatuulza baina. Enyyn tukai ecegedər Agiin aimagiin kolkoozuudiin əbəlzəlgiin beled keliigi biçesen biçegyyd dotoroo todorkoi kelegdene. Geke zuura dotoriin ressyyrsiigi elsyylke jabadal kədəə gazarta ton komor baina şuu. Enyyn ygeigeer barilgiigi kurdan, dyyrgekiin argagyi.

Barilgiigi kerkin jabuulka, juu kiike tukai todorkoi ceke zaabari kolkoozuudta əgtəbə ygei. Zarim kolkoozuud bol əəsədiingəə ger baira barika tukai oroldood, maliin dulaan bairiin barilgiigi keregdeedeg ygei bgiba (Deede-Yde). Mukar-Şiberiin aimag maliin dulaan bairiin barilgiin təsəbiigi araika 13% gyicedkebe. Barilgiin tasagiigi daagça Petroov bol bykii barilgiin kədəlməri jabuulka kugacaa dotoroo gertee suuza əngərgəbə.

Alairiin aimag barilgiin kədəlməridə sajakan orobo. Ende maliin bairilgiin təsəb 33% dyyrebe. Barilgiin keltesiigi daagça Baazin gedeg əəriingəə alaga suusaniigi arçalka geze „kolkoozuud bariugadaa kədəlməriçədiigi əgənəgyi" gaze „şaltag" bariza suuna.

Zakaamin bol barilgaa 70% dyyrgebe. Olonki kolkoozuud maliin bulaan bairiin barilga deere jabasan kədəlməriçədəə tasalan abça tariaa kuriaalga ba bişe bişe kədəlməridə jabuuldag baina. Barilgiin kədəlməri bol oportuniis josonii eelzeende tabigdaad baina.

Gazarkomiin barilgiin seegteriin gemeer mənəə maliin dulan baira barigdaa ygei tasaldasanii əşəə nege todorkoi gerçe gebel aimagiin barilgiin tasaguudta kədəlməriike kaadranuudiigi şilen olko ba tedenii kədəlməriigi şalgan yzeke jabadaliigi ogto keregseesen ygei jabadal bolno. Enyynii esecee aimagiin barilgiiu tasaguudiin kətəlbəridə angiiin darsan suugaad barilgiin kədəlməriigi tasalduulza baiba.

Aimaguudta kədəə garsan tələələgçəd juuç kiideg ygei ba tedənees jamarç kariuucalgata erigdedeg ygei baizai. Maliin dulaan bairiin barilga caasadaa iigezej a baka bol byri teseşegyi. Aimagiin emkinyyd bol maliin əbəlzəgiin beledkel ba ilangajaa barilgiin kədəlməridə ədər byriin kətəlbərr əgçə ba şalgan kimgadaza baika josotoi. Maliin dulaau bairanuudiigi ba ilangajaa dulaalsan dal, kotonuudiigi udaarno teempeer jabuulza, malaa əbeliin çanga tyitenes urid bulaan bairaar kangaka jabadalda kədəə nutagiin olon niitiin sanal bodol daiçalan elsyylegdeke josotoi

Əngərəgçə ziliin alduu bol odoo zilde dabtagdaka josogyi.

B

Dabaatiin somondo əbəlzəlgə martagdaa

(Manai tuskai biçegçees)

Deede Ydiin aimagiin Dabaatiin somon bolbol tus aimagiin negen yndesen mal azaltai somonuudiin negen bolno. Uçar iimede maliin əbəlzəlgədə bytemzetei sainaar beledkeke jabadal bolbol ene somonii erke baidalda imagta çukala udka çanartai bolno.

Gebeç odoo ədəriin bodoto baidal deerees karaad yzekede ene çukala kampaani bol somonii soveediin kədəlməridə kabaadaa ədii Somonii soveed bol mənəə kyrter əbəlzilgiin kədəlməri emkidkee ədii baikaas baitugai karin enyyniigi ogtolon martaad baina. Somonii soveediin tyryylegçe nək. Samaganii gedeg „əbəlzəlgiin beledkeliigi kerzerge jabuulza bainata" geze asuukada mənəə kyrter juuç kiigee ədii bainabdi geze mederkees ondoo juuç keleke argani ygei.

Dabaatiin somonii erke baidal dotoroo aikabtar çukala udkatai jabuulga bolko maliin əbəlzəlgiigi Oportuniis josoor keregseen ygei baisanii ecesee kolkoozuud bol bariigiin kədəlməriigi odoo kyrter ekilee ədii.

Somon dotoroo tomokon kolkooz bolko „Arbizal" arteel bol odoo zilde 100 tologoi ykeriin bagtaka dulaan koto barika josotoi aadla mənəə stoolbiin nykenyydiigi maltaza saja ekilbe geke zuuta enyynde oroi ganca kyn kədəlmerilezə baina. Barilgiin brigaada bol maliin dulaan baira barikiin orondo geriin bairiin barilgada kədəlmerilezə baina şuu. Kuuçan koto dalnuud bol jikeken zasabaritai baibaç tere kebeeree baiza baina. Mal azaliin brigaadanuudiigi ene kədəlməridə kanduulaa ygei.

Dabaatiin somonii sovead ba „Arbizal" arteeliin pravleeni bol əngərəgçə zilde kiisen əəriingəə alduugi mənəə zilde surgaal bolgoko josotoi. Uçar juub gekede əngərəgçə zilde əbəlzəlgədə muugaar beledkesen ene kolkooz bol odoo kabar maliin tərkə yjede duulaan baira ba karuuca tezeel ton muu nçaraas nirai malaa oloor ykyylsen baina şuu. Ene baidal bol tus somonii soveediigi kolkooziin pravleeniigi maliin əbəlzəlgədə erkim betedkekiigi cukala bolgon erize baina şuu.

V. Komsomooliin.

Barilgiin brigaadiigi ogto butargaba.

Agiin suuriini „33-nii" neremzete kolkooz bol, mənəə zilde təsəbiin josoor nege morinii dulaan baira bariza dyyrgebe.

Nege koninii dulaan baira ekilsenç bol duusan ygei orkison ba ziize maliin dulaan baira barika aad mənəə kyrter ekileedyi baina.

Barilgiin yrgelziin brigaada 6 kyneer emkidkegdesenç bol tyynee tuskai kədəlməridəni josoçolon kanduuldag ygei azai

Maliin əbəlzəlgədə beledkel ygei amagalan suuza baika cag geişe juu. Zemeteniigi keseeke keregtei.

S.

(3 daki niuuriin yrgelzelel)

Ene mete faagtanuudiigi cəm toolko gebel ton olon tula ene tediigeer zogsood, namiin ceberlelge bol tus aimag dotorki azakui ba sojol bolbosoroliin baiguulaltada tokiooldozo baigaa amagalan bişe baidaliigi imagta şyymzelel ba əəsədəə şyymzeleliigi niuura sakilgyi delgerengiigeer jabuulza, cəm ilergen gargaka jabadalda jamarç sedeb sanagdaka ygei azai.

Tus emkide tokiooldoson ene gynzegei tasaldaluudiigi jamar şaltagaan deerees garsan geze ileryylke josotoib?

Kamagiin tyryynde, emki dotoroo bolşoviigiin şyymzelel ba əəsədəə şyymzeleliigi niuura çarai sakilgyi delgerengiigeer jabuulagdan ygei. Namiin seremziigi mokoodkozo, aimag dotoroo tokiooldozo baigaa keden olon amagalan bişe baidaliin tukai oroson medeecelnyydiigi kereglen, tyynde sanalaa tabisan ygei, karin ene medeecelyydiigi tookogyi jabadaluud zarim yyryydiin zygees garça baizan (Zaktuin Sovmongtyvtoorgiin, şiimkinii, Tagarkain, Tooriin ba busadta). Uul medeecelnyyd bol imagta kolkooznuudta angiiin daisad şurgaad, korto jabuulganuudiigi yyskeze baisan, malazalda koro kyrgeze baisan, socialiis niitiin zəəridə koro kyrgeke ba tyyniigi kulagailan yrize baisan, kargui zamiin kədəlməriiin tasaldal, gadagşa garka (eeksportiiv) baraagi zəəkə jabadaliin tasaldasan tukai ba busaç olon zyiliin faagtanuud tukai medeecelyyd orosoniigi toogoogyi jabadal baisan baiba.

Todorkoi opiratiiv kətəlbəriiin ygei baisan deerees aimag dotoroo kabariin tarilgiigi amzaltatai gaar əngərgəsən, paariin kampaani, II tabanziliin urislamza taraalga zarim kolkooznuudta („zariaa", „indyystri" g. m. kolkooznuudta) tariaakuriaalga ba tuşaalgiigi sainaar emkidkesen g. m. amzaltatai gyicedkelnyyd olon baibaç enyyniigi toiruulan niite aradiigi emkidkeze, socialiis azaliin meetodiigi delgeryylen jabuulka keregiigi kangaza çadasan ygei baina.

Odoo bolkoo baigaa BK (b) Namiin AK ba AKK-iin kamtarsan pleenym bol, uul aimag dotorki keden ymekei burtag baidalnuudaa cəm ileryylen gargaza, emkidee tokiooldood bykii gynzegei tasaldal, alduunuudaa imagta şymzelel ba əəsədəə şyymzeleliigi niuura sakilgyi delgerengiigeer jabuulza, namiin niitiin kədəlməriigi yndeseerni şinedken jabuulsanii açaar usadkan zailuulka josotoi.

Tynkenii bolşoviiguud bol əəsədiingəə dutuu dunda baidaliigi cəm ileryylen BK (b) Namiin Kizkom ba Mozkomiin kətəlbəriəər oiriin cagaa Tynkenii aimagiigi Z.—S. Kizaar ba BMASSR dotoroo tyryy aimaguudiin negen bolgozo çadana geze naidagdaza baina.

J. Ziyriajev (Namiin ceberleigiin Tynkenii aimagiin komiisiin tyryylegçe).

*) Uul biçegiigi kuriaangullan orçuulagdaba.

Jevrein azalçadta tusalamza yzyylbe.

Tynken. Karibiaadiin ekin şatiin surguuliiin suragçad bol, Jevrein azalçadta tusalamza kyrgeke tukai kelceze nutagiin zonii dunda tələbəritei zyzeg naada tabiza 20 tukai təkərig cugluulza əgəəd bide meteer Jevrein azalçadta tusalamza əkiigi Kereenii zişeete surguuli ba Əbəlzəən niugiin Jongorviin, Çoçoolgiin, Kuurbigiin, Ulaan gorikonii, „Leeninii zam" komuuniin, Tuooriin surguulinuudiin byke suragçanariigi socialiis məriicəədə urinab.

Suragçadiin daalgabariaar karibiaadiin surguuliiigi daagça L. Erkiin

Biçegçediin biçegiigi toono ygei.

Jaruuna. Jaruuniin komonii namiin yyr bol „Ynen" sonindo toliloodoson zyilyydte kemzee abkiin koinoos temecene ygei, ilerkeilebel: Namiin ceberlelgiin urida beledkeliin bolzo baika yjede „Ynen" sonindo keden keseg şyymzelelyyd garsan bəgəəd, namiin ceberlelgiin komiis oçokodo tere kədəə biçegçediin biçesen ton ynen biçegyydiigi ileryylsen ygei ba jamarç kemzee absan ygei baina. Uçar iim tula darui cagaa zokiko kemzee abka keregtei.

B. D!

DKTZ iin erkilegçe Ryydii bol manzuuriin pomooşnigiin kuulibusiin zakiraltiigi buliuulba

Kabaarovsk 15 (Roosta). Manzuuriin staanciin poliico bolbol joson busiigi yildeke ba Dorono Kitadiin təmər zamiin gemgyijabaza baiasn kədəlmori tasalduulka jabadaliigi yrgelzelseer baina. Ogtiaabriin 10 nii ədər jamarç şaltagaan ygeigeer manzuur staanciin depoogiin naçaalnig Leviickii gegçiigi kinaltada abaa cereg karuultaigaar Bykeedyy staancada jabuulba. Mən poliico bol Bykeedyy staancada zədkəəziin kyçenii tasagiin naçaalnig (soveediin erketen) Kiriilov gegçiigi kinaltada ababa.

Poliico bol iimenyyd jabuulga kiikedee, soveediin alba kaagçadiigi əəsədiini gyicedkeze baisan kariuucalgaas zailuulan bykii tasaguudiin kereg kətəlbəriigi manzuuriin tələələgçədiin garta əkiin zorilgotoi sedelge gargana.

Enyyntei kamta DKTZ gi erkilegçiin manzuuriin pomooşnig Zan-Min-çze gegçe bolbol Manzuur staanciin depoogiin naçaalnigta Leviicki gegçiigi tomilson soveediin pomooşnig Tolstooviin zakiraltiigi buliuulza tyynii orondo manzuuriin kyniigi tomilobo.

DKTZ iin erkilegçe Ryydii gegçe bolbol əəriingəə manzuuriin pomooşnig ene kuuli busiin zakiraltiigi buliuulza zamiin pravleenida iledkel ilgeegeed, tyyn zuram sakilgiigi əbdesen meriiigi saatuulsan Zan-M[...] gegçiin kuuli busiin jabuu[...]kai medeeceze kere[...] tusalamza əkiigi pravleenid[...] kiibe. Mən enyyntei negen Ryydii bol poliiciin kam[...]giigi zogsoozo zamiin kəd[...]saad ygei jabuulkiin erke tokiooldulkiigi guilcaba.

DKTZ iin zyyn şugamda dobtolko e[...] bandiiduudta olgogdobo

Vlaadivostoog, 15 (R). Manzuurta garça baigaa japoon - kitadiin sonin biçegyydiin medeegeer, sentiaabri sara dotor DKTZ iin zyyn şugam şadariin rajoondo kynkyy zyydiin 30 garan bələgyyd deere 8700 şakam kyn gar[...] buulga dobtolgonuudiigi [...] baina.

Reviize kiisen janzatai, bulimtaralga kiike zorilgotoi

Kabaarovsk, 15 (R). DKTZ iin şalgaka tasagiin manzuur tələələgçəd bol zamiin ypravleeniiin aşagta naimaanii tasag ba tyynii aagentanuudiigi dakin reviizelke (şalgakiin) erite kiibe. Enyynii urida sarada kiisen reviizeni kycesen şanaldani, sanasan kyceldeni kyrgebe ygei yre garça əgəbə ygei geze medeke keregtei bolno.

Ene kuuli busiin reviize kiike eriltenyyd tuşaa DKTZ iin erkilegçe Ryydii bol ogtiaabri 8 nii ədər şalgaka tasagiin akalagçada biçeg ilgeeze, tyyn dotoroo şalgagçadiin tukai kuuli josiigi temdeglekedee şalgagça bol əərəə medeed zamiin ydrableeniiigi reviizelke josogyi, karin jamar şaltagaan garsan deerees ene r[...] kiikiigi çukalaçalsaniigaa DKZT iin erkilegçede mede[...] tyryyşeer kəərəldəkə ujalgata[...]na. Mənəə deeree şalgag[...] zygees reviize kiike çukala [...] sonii şaltagaan dursasan geze Ryydiin biçeg dotoroo kelegdebe.

Namiin baiguulalta

Yyriin ceberlelge bol Gazarkomiin buzaga[...] burtaguudiigi ecesteni kyrter ileryylne

Gazarkomiin yyriin ceberlelgiin kojordugaar ədər.

Buriaadiin Gazarkomiin namiin yyriin ceberlelgiin kojordugaar ədərtə geşyydiin bodoto ceberlelge ekilsen. Buriaad oronii kədəə azaliin ştaabiin muu kədəlməriiin buzagai faagtanuud udaa udaagaar ilerze baina. Mənəə ogtiaabri 14 nii ədər komuniistanar **Kerioova, Lieebidi, Bityyjev. ba Viilkov** gegçəd ceberlelge əngərgəbə.

Mənəə ədəriin ceberlelgiin gol feguura bol Gazarkomiin kətəlbərilegçədiin negen bolko bəgəəd Aradiin komisaariin negedyygeer orologço Viilkov mən. Viilkoviigi ceberleke ceberlelge bol Gazarkomiin kətəlbəriiin byke kədəlməriigi şalgan yzeke şalgalta mən bolzo jiresen.

Nək. **Viilkov** gegçe jamar kyn be ?.

Bargazan aimagiin Çidkaan geze nutagiin ygeitei tariaaçanii bylees garsan kyn.

1929 onoos Gazarkomiin kədəlməridə kədəlmerilezə baina. Ene caagaas koişo tyynii kariuucalgata kətəlberilegçədiin negen baisan, uçar iime tula nək. **Viilkov** jikeken keregte kariuucalgatai kyn ba tyynees aiden jikiigi ermelzeke josotoi geze bygede kelegçəd kelezebaina.

Buriaadiin Gazarkom bol buzagai muugaar kədəlmerilesən. Respyyblig dotoriin kədəə azaliin iime gənzəgəi tasaldalda orosonii gol zemeten bol Cimediin ba Viilkovtonii oroilzo baisan Burgazarkomiin kətəlbəri mən Viilkov bol gazar tariaalanii azaliin talaar kariuucalgatai kyn baisan gebeç manai kədəlməriiin ene şiidkekii çanartai salbariiin tələə jamaraarç kariuusasan ygei geze ilerene.

„Buriaad — Mongoliin Praavda" soninii sentiaabri 22 iin dugaarta Gazarkomiigi zemelesen byke gemzemenyyd todorno. Viilkov əərəəç baran zəb geze toolono.

Gebeç... .

Eldeb janzlin şaltagaanuudiin (kaadra ba tuskai mergezelten g. m. ygei) erkeer kədəə azal dotoroo tasaldal garka boltoroo Gazakomiin kədəlməri muudasan geze Viilkov əərəə tooloko baina.

Urgaciigi deeşelyylkiin çukala kemzee mən bolko selgyylen tarika jabadal tasalduulagdasan. Buriaad oronii 1644 kolkooznuudaas 650—700 kolkooznuudaas deeşe bişeni selgyylen tarika jabadalda kanduulagdasan. Zygeer selgyylen tarilgiigi jabuulka keregtee namiin zaabariiigi ton zigşyyritei kazailgasan baigaa **Viilkov** bol selgyylen tarilgiin tobçoonii tyryylegçəd keden zil kədəlmerilezə baigaad əəriingəə zorilgiigi gyicedkeze çadaa ygei, selgyylen tarilgiigi kiike jabadaldaa gargasan alduunuudiigi zasakiin tələə cag bolzor dotorni kemzee abaa ygei.

1644 kolkooznuudiigi bide bol 5 sarlin bolzor dotor selgyylen tarika jabadalda kanduulka josotoi baigaad, oroidoo arbaad agrnoomuudtai baisan bainabdi geze, ene kemzee jabuulgiigi tasalduulsan şaltagaanaa tailbarilakiigi nək. Viilkov oroldono.

Selgyylen tarika jabadaliigi delgeryylke keregte alduu gargasanaa cag darui usadkaka tukai nək. Viilkoviigi ujalgalsan AKS iin dergedeki dyyrgeltiigi şalgaka komiisiin tuskai togtool gargagdasan baigaa, Zygeer ene togtool mən gyiçedkegdesen ygei ka.

Selgyylen tarilgiigi delgeryylke tukai SSRK iin Gazarkomiin instryygce bol janvaari sarada kylieeg desen aad, araikan ijyyni sarada aimaguudta əgtəsen baina.

Manai Buriaad oronii kədəə azaliin kədəlməriiin çanariigi saizaruulka ba urgaciigi deeşelyylke tukai nam ba zasagiin çukala çukala togtooluud gyicedkegdee ygei. Gazarkom bol əəriingəə muu kədəlməriəər çukala çukala kemzee jabuulganuudiigi tasalduulkada kyrgesen baina.

Kanceliaariin alban koirog, caarsan kətəlbəri, opraad dotorki disepliine zuramiin unasan—ede bygede bol Gazarkomiin buzagai kədəlməriiin yndesen mən. **Viilkov** bol diregtiiv zaabarinuudta garaa tabikadaa jamar diregtiiv zaabari deere tabisanaa sain medədeggyi baisan.

Gazarkomiin aparaad bol angiiin karşa etegeedeer ton jike buzarlasan baigaa. Ene talaar bide bol gyiced kədəlməri jabuulaa ygei bideneriin angiin seremze ton dutuu baisan" geze Viilkov kelene. Byke kereg bol „gyicedeer" kədəlməri jabuulaa ygei deerees bişa karin kamag kereg bol Viilkoviin ba busadiin zygees angiin seremziin oroidoo ygei baisan deerees azai. teden bol əəriingəə kədəlməriçədiin angiin talaar ceber baikiin tələə sanalaa tabigdasan ygei.

Viilkov bol kamag bykii burtag buzagai zyilyydtei ebcesen. Gazarkom dotoroo Zitooviin figuura bol bygedende ilerkei beze. Tere Ziroov bol əəsədiigəə kangagçadiin negen mən bəgəəd ton koroto alban koirog ba şoviniist mən baina.

Ziroovto alban koirog jabadal ba şoviniizm bii geze medebeç, tyyntel ebceke keregtei baigaa, uçar juub gekede tyyniigi selgeke kyn bidende ygei baisan ba negəə talaas tere kyn bol Ara Kabkaazaas urlza acarsan kyn baigaa geze **Viilkov** kelene.

„Selgeşeygei" kyn **Ziroov** gegçe Viilkoviin barunn garni mən baigaa. Beje bejiingee tələə teden eelzeegeer oroldodog baisan.

Viilkov bol **Zirkooviin** kelesen josoor Gazarkomiin kolieegiin togtooliigi selgesen (!?) **Viitkoviigi** Ziroov ba K-o gegçed ton dulaakanaar orioogood, əəsədiingəə „keregiigi" yyskeze baisan.

Kamag kereg yilenyyd aalikanaar əngərçə baisan. Gazarkomiin „jikeçyyliigi" şyymzeleze bolko ygei baigaa. Əəsədəə şyymzelel kabşaatai baisan. Ene zunii yjide sain ədərləlgə deere aimaguud[...] azarganuudiigi acarsanii y[...] oroonii kampaaniigi tasalduul[...] Ene keregte gol zemetei bo[...] **Bessooliceeniigi** kariuucalg[...] kanduulkiigi nileed olon kyn[...] dees ermelzelge kiisen baina. [...]beç. . . enyyniigi beje bejee k[...] kalka jabadalni arçalsan azai, [...] sooliceeniigi kariuucalgada kab[...] duulkiigi ermelzegçedte „orki[...] bide əəsədəə kemzee abakab[...] geze kariuucasan.

Gazarkomiin kədəlməriiin b[...] kdreg ygei muu sestieeme [...] praagtika, beje bejee kalka[...] jabadaliigi eleryylke keregte [...] **Viilkov** bol syyliin ədəryyd k[...]ter idebkiteigeer oroldoo ygei. [...]rin Viilkov bol əəsədəə şyym[...]leliigi kabçaka, əəriingəə zem[...] busadta tokokiigi oroldoson a[...]

Viilkov əərəə əəsədiigəə ka[...]ka jabadalda kabaadalcasan bai[...] **Viilkov** bol 128 kilokraam g[...] 25 kilograam maka ba basa [...]pyyd çiniice kuluusan. Kyn[...] bol ulasiin zəəriəəs bejee kan[...]san. Ene maka ba guriliin tə[...]ken juuç tələsən ygei. Tede[...]dunda baiza baigaa beje be[...] kalkalka jabadaliin yreer ede by[...] faagtanuudiigi byrimesen iler[...]legdene ygei. **Yiilkov** əərəə [...] bygediigi bolşoviig josoor mede[...]ke duru ygei baina.

Viilkov bol tyynde daalga[...] zoriigiigi gyicedkeze çadaa y[...] Burgazarkomiin aparaadiin kəd[...]məriiigi şinedken baiguul[...] tələə ba kədəə azaliin froo[...] deere garça baigaa tasaldal[...] usadkakiin tələə temeceke te[...]celiigi oroilon kələləə ygai g[...] byke kelesen nəkədyyd zaa[...] baina. Teden bol **Viilkoviigi** [...] geze cegnekedee ton zəb bai[...] mən tereçelen Gazarkomiin b[...] kətəlbərilegçədç bol (**Çimedi**[...] Gazarkomiin aparaadiin ang[...] talaar ceber baikiin tələə ba[...] surtaliin talaar ceber baikiin tə[...] temecel jabuulsan ygei Viil[...] bol nam ba zasagiin gazar[...] kolkooz dotoroo azaliigi emkid[...]ke asuudal, urgaciigi deeşelyy[...] tukai ba busaç asuudaluud tu[...] garsan diregtiiv zaabarinuud[...] oportuniis josonr kazailgasan [...]leed olon diregtiivyydte ga[...] tabisan baika jum.

Enyyndeerees caaşa Bityyj[...] zootieeknig Karioova ba Lieeb[...] gegçed ceberlelge əngərəbə. Sy[...]liin kolor zaluu komuniistanar [...] sajakao surguuliaa dyyrgeze, B[...]riaad orondo kədəlmerilekeer [...]iesen baina.

Ceberlelge bol yrgelzelze bai[...] Ene ceberlelge bol „Burgazark[...]miin kədəlməriiin meetodiin" b[...]zagai zyilyydiigi ecesteni kyr[...] ileryylze, Buriaad oronii kəd[...] azaliin ştaabiigi gyiced serge[...] saizaruulka ba Gazarkomiin kəd[...]məridə şine kyçe çadaliigi elsy[...]ze, tyyniigi Buriaad Mogoli[...] kədəə azaliigi kətəlkə bolşovi[...] oorgon bolgoko baina.

I. Bol.

Redaagtoriigi orologço B. Vaançagiin.

Изд ба „Бурправдт" и „Унэн" Бурлито 32